

Concert número 2

DIJOURS, 25 DE SETEMBRE DE 2014. 20.30 h

Concert Inaugural Temporada 2014-15

—
Sala de Concerts

Orquesta Nacional de España

Miguel Harth-Bedoya, director

Anne-Sophie Mutter, violí

I

Bernat Vivancos (1973)

Bach im Himmel (estrena)

20'

Max Bruch (1838-1920)

Concert per a violí i orquestra núm. 1, en Sol menor, op. 26

24'

Allegro moderato

Adagio

Allegro energico

II

Antonín Dvořák (1841-1904)

Simfonia núm. 9, en Mi menor, op. 95, “del Nou Món”

40'

Adagio – Allegro molto

Largo

Scherzo: Molto vivace

Allegro con fuoco

Tots sou part del Palau

Mecenes Protectors

Media Partners

Col·laboradors

Aena — Aenor — Almirall, S.A. — Armand Basi — Autoritat Portuària de Barcelona — Bagués-Masriera Joiers — Coca-Cola — Col·legi de Farmacèutics de Barcelona — Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports — Deloitte — Esteve — Fundació Antiques Caixes Catalanes — Fluidra, S.A. — Fundació Castell de Peralada — Hoteles Catalonia — HP — La Fageda — Loteria de Catalunya — Memora — Nestlé España, S.A. — Quadis — Reial Automòbil Club de Catalunya — Roca Junyent, S.L.P. — Saba Infraestructures, S.A. — Selmar, S.A.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. — Clos Interiors, S.L. — Dalkia Catalunya, S.A. — Eurofirms ETT S.L.U. — Fundació Antoni Serra Santamans — Horaci Miras Giner — Teatre Romea

Gràcies!

Mecenes d'Honor

Comentari del programa

Després del seu pas per l'Escolania de Montserrat, la qual ha dirigit els últims set anys, Bernat Vivancos se centra actualment només en la composició, que no ha deixat en cap moment, d'altra banda. Avui tenim l'estrena d'una obra segons ell *"molt curiosa"*: *Bach im Himmel*. La base de la composició és el *Preludi núm. 1*, del primer recull de 24 *preludis i fugues* que formen *El clave ben temperat* de Johann Sebastian Bach. És el mateix preludi que també emprà Charles Gounod com a acompanyament de la seva *Ave Maria*, publicada l'any 1853.

El compositor català modifica l'harmonia de Bach, que descompon jugant amb les textures orquestrals, i crea *"una melodia infinita, que sembla que no s'acabi mai, i que va passant per tota l'orquestra. També hi ha una progressió, que crec que serà evident, i en alguns moments una mica espectacular, en la qual l'orquestra anirà creixent fins a arribar a un espetec que vull que sigui brutal"*, diu Vivancos. I afegeix: *"És la meva visió de la música de Bach, sense deixar de ser Bach."* Per a ell, el compositor alemany és *"molt versionable i reversionable, cosa que no passa amb tots. És un compositor que valoro moltíssim"*, explica.

Qui conegui la música de Vivancos, hi trobarà un estil una mica diferent: *"És una obra única en el sentit que mai abans no havia treballat i experimentat tant amb l'orquestra, ni reversionat una música tan concreta com aquesta. És una obra molt especial dins la meua producció. Això no vol dir que no puguin haver-n'hi més. De fet, m'agrada molt visitar obres d'altres compositors. Per exemple, ja ho he fet amb Monteverdi en diverses ocasions, i també amb Schubert"*, diu Vivancos.

Durant el segle XIX es van compondre alguns dels concerts per a violí més populars del repertori, com els de Beethoven, Mendelssohn, Brahms o Txaikovski. En aquesta llista també podríem afegir el primer dels tres concerts per a violí i orquestra que va escriure el compositor alemany Max Bruch. Els altres dos rarament s'interpreten. De fet, aquesta és l'obra de Bruch més coneguda. Potser hi podríem afegir *Kol Nidrei*, per a violoncel i orquestra.

Com ja va passar a Mendelssohn i el seu concert de violí, la figura del violinista virtuós Joseph Joachim va ser clau en la gènesi del concert de Bruch. Després de la primera audició, que es va fer a Coblença –on l'autor era director musical– el 1866, el compositor no en va quedar del tot satisfet, i per això va decidir revisar la partitura i enviar-la a Joachim, que va introduir-hi millores en la part del solista. L'estrena definitiva es va fer a Bremen dos anys després, amb el mateix Joachim com a solista. Finalment el concert fou dedicat al virtuós violinista, com no podia ser d'una altra manera.

Els especialistes sempre han destacat del concert de Bruch l'equilibri entre virtuosisme i melodisme –*bravura i cantabile*– que es respira durant tota l'obra. Ja el primer moviment, que l'autor anomena “Vorspiel” (Preludi), té caràcter elegíac, lliure, en el qual flueix un diàleg entre el solista i l'orquestra. El final d'aquest moviment enllaça de manera natural amb el segon, sense trencament. Aquí tenim un dels temps lents més bonics que s'hagin escrit mai per a violí i orquestra. El final del concert conté dos temes, un d'aire hongarès i un altre, de caràcter grandiloqüent, que ens portaran a la brillant conclusió de l'obra.

Anne-Sophie Mutter va enregistrar el concert de Bruch l'any 1981, juntament amb el de Mendelssohn, al costat de la Filharmònica de Berlín i Herbert von Karajan. Era una de les seves primeres gravacions d'una aleshores joveneta de només divuit anys.

Antonín Dvořák va rebre una important oferta econòmica per dirigir l'aleshores recentment inaugurat Conservatori de Música de Nova York. S'hi va traslladar amb la seva família. I s'hi van estar tres anys, durant els quals el músic txec va compondre algunes obres destacades del seu catàleg: la simfonia que sentirem avui, el quartet de corda anomenat *Americà* i el *Concert per a violoncel i orquestra*.

Tot i que la música ens faci pensar el contrari, no hi ha cap melodia de la simfonia que sigui genuïnament americana. Deia el mateix Dvořák, en una entrevista en un diari de Nova York el 1893, l'any de l'estrena: “*He estudiat gran nombre de melodies índies i, a poc a poc, m'he amarat del seu estil. És aquest estil el que he intentat reproduir en aquesta simfonia. Però no he inclòs cap melodia ja existent. He escrit temes originals que tinguessin les peculiaritats de la música índia, els he fet servir de base i els he desenvolupat amb tots els recursos de la tradició musical moderna.*”

Dividida en quatre moviments, la simfonia té caràcter cíclic. Això vol dir que els temes principals de cada moviment tornen a aparèixer al final de la simfonia, com ja havia fet Beethoven en la *Novena*. L’“Allegro” inicial vol traduir en música l'esperit del poble americà; el “Largo” conté una melodia inoblidable a càrrec del corn anglès, que s'inspira en el poema *La cançó de Hiawatha*, la festa en què dansen els indis i que vol reproduir; l’“Scherzo” també té l'origen en un altre moment del mateix poema, i l'últim “Allegro” és un compendi dels temes i ritmes que hem sentit anteriorment, amb l'aparició d'alguns motius nous, sobretot de caràcter rítmic.

Pere Andreu Jarrod, divulgador musical

Discografia

M. Bruch: *Concert per a violí núm. 1, en Sol menor, op. 26*

Anne-Sophie Mutter, violí. Orquestra Filharmònica de Berlín.
Herbert von Karajan, director. Deutsche Grammophon.

Jasha Heifetz, violí. New Symphony Orchestra.
Malcolm Sargent, director. RCA.

Itzhak Perlmann, violí. Orquestra Simfònica de Londres.
André Previn, director. EMI.

Janine Jansen, violí. Orquestra de la Gewandhaus de Leipzig.
Riccardo Chailly, director. Decca.

Joshua Bell, violí. Academy of St. Martin in the Fields.
Neville Marriner, director. Decca.

A. Dvořák: *Simfonia núm. 9 en Mi menor, op. 95 “del Nou Món”*

Orquestra Filharmònica de Berlín.
Rafael Kubelik, director. Deutsche Grammophon.

Orquestra Filharmònica Txeca.
Václav Neumann, director. Supraphon.

Orquestra Simfònica de Londres.
István Kertész, director. Decca.

Royal Concertgebouw d'Amsterdam.
Mariss Jansons, director. RCO Live.

Orquestra Filharmònica de Viena.
Christian Thielemann, director. Deutsche Grammophon.

Orquestra Filharmònica de Berlín.
Herbert von Karajan, director. Deutsche Grammophon.

Selecció a càrrec de Javier Pérez Senz, periodista i crític musical

Pots escoltar alguna de les peces aquí.

Biografies

Orquesta y Coro Nacionales de España

@ Fernando Maquieira / Laura Martínez Lombardia

L'Orquesta y Coro Nacionales de España comença una nova etapa amb el nomenament de David Afkham com a director principal. Josep Pons n'és el director honorari. Entre els seus titulars històrics destaquen Ataúlfo Argenta, Antoni Ros-Marbà i Rafael Frühbeck de Burgos. I com a directors convidats, hi han deixat una empremta profunda Schuricht, Unger, Scherchen, Celibidache, Markevitch, Martinon, Maazel, Mehta o Mutti. En èpoques més recents: Dudamel, Bychkov, Slatkin, McCreesh, Minkowski, Fedosseiev, Volkov, Antonini i també la dirigiran Marriner, Zinman i Inbal.

Els més destacats solistes vocals i instrumentals han actuat en els concerts de la formació: Rubinstein, J. Iturbi, A. de Larrocha, Y. Menuhin, N. Milstein, D. Oistrakh, L. Kogan, Rostropóvitx, P. Fournier, J-P. Rampal, J. Galway, V. de los Ángeles, N. Procter, J. Norman, G. Janowitz, Berganza o Achúcarro; llista que cal ampliar amb Zimmermann, Lang Lang, H. Hahn, H. Chang, Leonskaia, Thibaudet, Zacharias, els germans Capuçon, Bell, Mork, Shaham, Wuan, Mutter, Jansen, Shankar, Gaveta i Pires.

L'Orquesta Nacional de España va ser fundada el 1937. Des de l'any 1988 té la seu a l'Auditorio Nacional de Música, participa en festivals i du a terme gires per Espanya, Europa, Amèrica i Àsia. Amb la creació d'un segell discogràfic propi, l'Orquesta y Coro Nacionales de España aposta per difondre, entre d'altres, el patrimoni musical espanyol i els seus intèrprets; el primer volum és l'edició de l'última gravació discogràfica en directe del Mestre Frühbeck, Carmina Burana de Carl Orff.

L'OCNE treballa activament en la creació de nous públics i l'Àrea Socioeducativa ha incrementat el seu abast cap als diversos àmbits de la societat.

Miguel Harth-Bedoya, director

Harth-Bedoya: @Van Lente

L'any 2014 celebra els 25 anys de carrera com a director d'orquestra. És director titular de l'Orquestra de la Ràdio Noruega i de la Simfònica de Fort Worth (Texas). Sota la seva direcció, el nivell artístic d'aquesta orquestra i la contribució a la vida cultural de la comunitat han augmentat substancialment. Inspirat per les antigues melodies de la Ruta dels Inques, va fundar Caminos del Inka per interpretar i promoure el ric llegat musical de les Amèriques.

Ha dirigit les simfòniques d'Atlanta, Chicago, Montreal, Sydney, NDR d'Hamburg, Boston i Filadèlfia, les filharmòniques de Los Angeles, Toronto, Londres, Munic, Hèlsinki, Estocolm, Dresden, Orchestre de Paris, Suisse Romande, Nacional d'Espanya, etc. La temporada 2014-15 dirigirà la Filharmònica de Los Angeles i les orquestres de Seattle, Indianapolis, Bremen, la Nacional d'Espanya i NHK del Japó. El 2008 tingué lloc el seu aclamat debut al Carnegie Hall de Nova York.

Entre els seus enregistraments cal destacar un CD amb Juan Diego Flórez, una gravació amb Yo Yo Ma i la Simfònica de Chicago nominada als Grammy 2009, un DVD per al segell Kultur amb *La Bohème* de Puccini amb l'English National Opera (2009) i, el 2011, per a Deutsche Grammophon, *Nazareno* de Golijov amb l'Orquestra de Castilla y León i les pianistes Katia y Marielle Labèque...

També ha estat director de l'Auckland Philharmonia, Simfònica d'Oregon i la Jove Simfònica de Nova York. Va ser director associat de la Filharmònica de Los Angeles i assistent de la Filharmònica de Nova York. Nascut al Perú, es va graduar a la Juilliard School de Nova York i al Curtis Institute de Filadèlfia. Va estudiar amb Seiji Ozawa, Gustav Meier i Otto-Werner Mueller.

Anne-Sophie Mutter, violí

Fa més de 35 anys que és una de les més grans virtuoses del violí. Nascuda a Rheinfelden (Baden, Alemanya), va iniciar la carrera internacional al Festival de Lucerna el 1976. Un any més tard va debutar al Festival de Salzburg sota la direcció de Herbert von Karajan. A més d'interpretar la literatura musical tradicional, explora constantment nous repertoris: compositors com Sebastian Currier, Henri Dutilleux, Sofia Gubaidulina, Witold Lutoslawski, Norbert Moret, Krzysztof Penderecki, Sir André Previn i Wolfgang Rihm li han dedicat composicions. Paral·lelament a la carrera concertística, dedica una part del temps a projectes benèfics i a la promoció de joves intèrprets.

L'any 2014 ha visitat Austràlia, Àsia, Europa i Amèrica del Nord. El seu programa per a aquest any se centra en els concerts per a violí i orquestra de Johannes Brahms, Max Bruch, Antonín Dvořák i Wolfgang Amadeus Mozart, alternats amb recitals de cambra per commemorar el 25è aniversari de la seva col·laboració amb el pianista Lambert Orkis. Així mateix, empenirà una gira per Amèrica del Nord amb l'agrupació Mutter Virtuosi de la Fundació Anne-Sophie Mutter.

Pels seus enregistraments, ha rebut nombrosos premis, entre d'altres el Deutscher Schallplattenpreis, el Gran Prix du Disque de l'Académie Charles Cross i diversos premis Grammy. L'any 2009 va celebrar el Bicentenari Mendelssohn amb un projecte en CD i DVD enregistrat a Leipzig que conté la *Sonata per a violí en Fa major*, el *Trio amb piano en Re menor, op. 49* i el *Concert per a violí en Mi menor*.

L'any 2011, amb motiu dels 35 anys d'activitat concertística de la violinista, Deutsche Gramophon va publicar una capsa de commemoració amb tots els enregistraments de l'artista per a aquest segell, que incloïa també una àmplia documentació i un anecdotari inèdit. El seu primer enregistrament del *Concert per a violí* de Dvořák, amb el director Manfred Honeck i la Filharmònica de Berlín, es va publicar la tardor del 2013.

Propers concerts al Palau:

Palau 100 Cambra

Sala de Concerts

DIMECRES, 08.10.14 – 20.30 h

Cuarteto Quiroga

F. J. Haydn: *Quartet en Sol menor, op. 20/3 Hob. III:33*
B. Vivancos: *Cançons mallorquines*
A. Pärt: *Fratres*
W. A. Mozart: *Quartet núm. 19, en Do major, KV 465, "Dissonàncies"*

Preus: 20 i 25 euros

Palau 100

Sala de Concerts

DIMARTS, 14.10.14 – 20.30 h

Budapest Festival Orchestra

Iván Fischer, director

Miah Persson, soprano

Tassis Christoyannins, baríton

G. Mahler: *Lieder eines Fahrenden Gesellen*
R. Strauss: *Vier letzte Lieder*
G. Mahler: *Sinfonia núm. 4, en Sol major*

Preus: 15, 25, 30, 65 i 100 euros

Palau 100

Sala de Concerts

DIVENDRES, 10.10.14 – 20.30 h

Jonas Kaufmann, tenor

Helmut Deutsch, piano

R. Schumann: *Zwölf Gedichte, op. 35*
R. Schumann: *Dichterliebe, op. 48*
R. Wagner: *Wesendonck Lieder*
F. Liszt: *Tre sonetti di Petrarca*

Preus: 32, 53, 70, 97 i 160 euros

Palau 100 Constel·lació

Sala de Concerts

DIJOUS, 16.10.14 – 20.30 h

Martha Argerich, piano

Gidon Kremer, violí

Kremerata Baltica

B. Bartók: *Divertimento per a cordes*
L. van Beethoven: *Concert per a piano núm. 2, op. 19*
L. van Beethoven: *Rondó a capriccio op. 129*
W. A. Mozart: *Concert per a flauta i harpa KV 299*

Preus: 20, 40, 50, 85 i 125 euros